Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1023 — ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 3 ՅՈՒՆԻՍ 1887 — (Ն. Տ.) 15 ՅՈՒՆԻՍ 1887 — 23 ՐԱՄԱԶԱՆ 1304

20 ՓԱՐԱ (Յ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԳԱՂՄ ԱՐ ԵՒ ԻՆՁ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ՝ ՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-Խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՎԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (Յ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահկան արծաթ		160
» »	Վեցամսեայ	»	»	80
» »	Չորսամսեայ	»	»	40
Դուռսայ »	եւ տեղական			
Թղթատարով	տարեկան	»	»	240
Դուռսայ համար	եւ տեղական			
Թղթատարով	Վեցամսեայ	»	»	120
Արտաքին երկիրներ	տարեկան	Ֆրանկ		56
» »	Վեցամսեայ	»		28

Դրամը ղրկուած լրագրոյ համար ուղարկը Խմբագրութեան վրայ է։
Ներդրումներու ղրկուած նամակ կամ դրամ Տնօրէնութեան է հասցէագրուիլ։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Derbnen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 3 ՅՈՒՆԻՍ, 1887

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ—ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Վանայ ռուսական նախկին հիւպատոս Պ. Կոլիւպիակին ի Թիֆլիզ Կաւկասեան Աշխարհագրական Ընկերութեան մայիս 16ի նստին մէջ կարդաց հետաքրքրաշարժ տեղեկագիր մը ի մասին Բողոքականութեան տարածման յՕսմ. Հայաստան և ի Պարսկաստան։ Մշտ, յորմէ կը քաղենք այս ծանօթութիւն, կ'ըսէ թէ ռուս պաշտօնական իրողութեանց ահագին բանակութիւն մը ներկայացուց, որը հիմնուած են իւր անձնական դիտողութեանց վրայ։ Պ. Կոլիւպիակինի կարծիքն է թէ Բողոքականութիւնը բնաւ ապագայ չունի ի՛նչեալ երկրաց մէջ. բողոքական Միսիոնարքը գրեթէ բնաւ հեղինակութիւն չունին ասիական քրիստոնեայ ժողովրդոց վրայ։ Ամերիկացի Միսիոնարը իրենց ամերիկեան վարքով ու բարքով և իրենց առանձնական դիրքով բնաւ բարոյական կապ չունին բնակչաց հետ, և իսկապէս չեն ձգտիր բուն կրօնային յեղափոխութեան, այլ աւելի քաղաքական նպատակներու հետամուտ են, ըստ հրահանգաց անգլիացի հիւպատոսաց, քանի որ այդ երկրաց մէջ չկան ամերիկեան հիւպատոսներ, և քանի որ, հետեւապէս, այս Միսիոնարը կը գտնուին ընդ անգլիական պաշտպանութեամբ։ Երբ այս երկրաց մէջ Քրիստոնեայ մը կընդունի բողոքականութիւն, կատարելապէս կը խզէ իւր բարոյական և հասարակական պարտականութիւնները։ Հասարակութեան և մինչեւ իսկ իւր ընտանեաց հետ։ Խիստ քիչ կը պատահի որ տեղացիք ամբողջ ընտանիքով ընդունին բողոքականութիւն, այլ մէն մի ընտանիքէ մէկ մէկ հոգի, որ բողոքական անվանուելով հասարակութենէն, օտար կը դառնայ նոյն հասարակութեան համար։ Միակ վարձն ուր բողոքականութիւնը ճշմարիտ յաջողութիւն գտած է և բաղմաթիւ հետեւողներ ունի՝ արմատ ձգած չենելով ամբոխի մէջ—Որմիոյ գաւառն է, Դաւրէժի նահանգին մէջ։ Իսկ առ հասարակ բողոքականութիւնը գրեթէ բնաւ յաջողութիւն չունի ո՛չ Հայաստանի, ո՛չ ալ Պարսկաստանի մէջ, և բողոքական Միսիոնարներուն ցոյց տուած հաշիւներն և միսիոնարական Ընկերութեան ներկայացուցած տեղեկագիրք դիտմամբ չափազանցեալ են, Ընկերութեան կեդրոնական վարչութեան աչքերը շլացնելու համար։ Բողոքականութիւն ընդունած Ասիացին աւելի լուսաւորուած ու կրթուած, աւելի քաղաքակիրթ մարդ չի դառնար, քան զինք չընդունող հասարակութիւնն։ Ընդհակառակն, Պ. Կոլիւպիակին աւելի մէջոյ ունեցած է բուն լուսաւորուած և քաղաքակիրթ անհատներու և ամբողջ ընտանիքներու հանդիպելու Լուսաւորչական Հայոց մէջ, քան Բողոքականաց մէջ։ Ռուս պաշտօնական հմտագուած է թէ Հայ-լուսաւորչական հասարակութիւնն աւելի յաջողութեամբ կրնար մրցիլ բողոքական և կաթոլիկ Միսիոնարաց կրօնական ծաւալման դէմ, եթէ լուսաւորչական հասարակութեան մէջ իսկ չտիրէին անվերջ երկպառակութիւններ, որոց պատճառաւ Հայք աւելի կանջատուին իրենց եկեղեցիէն, և կը մտնեն օտար եկեղեցեաց հովանաւորութեան տակ։ Վանայ մէջ ասոր մէկ օրինակն եղաւ՝ Պողոս եպիսկոպոսի անխոհեմութեանց պատճառաւ իրեն և լուսաւորչական հասարակութեան մէջ ծագած հանրածանօթ երկպառակութիւնն։

Աւասիկ այս է օտարազգի դիտողի մը դատաստանն հայաբնակ գաւառաց մէջ բողոքականութեան վիճակին վրայ։ Բայց բողոքականութեան մեր ազգայնոց մէջ յառաջդիմութիւն չընելուն վերաբերեալ դիտողութիւնը պէտք չէ որ անտարբեր թողուն մեր ազգային իշխանութիւններն։ Եթէ մտային մշակման յառաջդիմութեանց չնորհիւ կրօնավարական չարժմանց ունայնութիւնն ու անտեղութիւնն հետզհետէ կը հասկցուին մեր ազգայնոց մէջ, տակաւին նիւթական չարժառիթներ ու ազգային կիրքեր ցաւալի բաժանումներ կարող են յառաջ բերել։ Այս կէտ չէ վրիպած Վանայ ռուսական նախորդ հիւպատոսին ուշադրութենէն, որ ազգային ներքին վէճերուն կրօնափոխական չարժումներու վրայ ըրած տպաւորութիւնը նշանակելով, շատ ուղիղ դիտողութիւն մը կընէ։ Աւասիկ թէ՝ ազգային կեդրոնական իշխանութեան եւ թէ գաւառային իշխանութեանց համար մտադրութեան արժանի դաս մը։—Առնթ պէտք չէ տալ օտարազգի դորձիներուն՝ մեր ներքին երկպառակութիւններէ օգուտ քաղելու։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԴԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. Բեգերսպուրկէ եկած հեռագրեր կը հաստատեն թէ ռուսական զօրքերը մայիսի 24ին օրը գրաւած են գիւրքի, աֆղանեան սահմանաց վրայ, Աֆղանաց կողմէ Պուխարացւոց վրայ եղած յարձակումէ մը չորս օր առաջ։ Թէհրանէ լուր կը տրուի թէ Ռուսք Սմրղանտէն դէպ Յիֆղանրստան յառաջանալու վրայ են։ Տէյլի Թելեկրաֆին Վիէննայի թղթակիցը կը հեռագրէ. «Ռուսական աղբիւրներէ կ'իմանամ թէ Ռուսիա կեդր. Ասիոյ մասին որոշած է յառաջ մղել իւր քաղաքական գործողութիւն, բնաւ չկասեցով ո՛չ մէկ նկատողութեան առջեւ։ Անգլօ-հնդիկ կառավարութիւնն իմացած պէտք է լինի թէ ռուս գործակալք ի մաղուց պատրաստած են Ռուսիոյ յառաջխաղացութիւն։ Անդրկասպեան երկաթուղին արդէն հասած է Քարաքաչա, որ Սարախսէ 25 մղոն միայն հեռի է։ Քարա-Քաչայէ ի Հէրաթ ճամբան կ'անցնի Հէրի Ռուտի արգաւանդ հովտէն, և երբ հարկը պահանջէ, դիւրին է երկաթեայ գիծ մը հաստատել սոյն հովտի մէջ։ Ռուսք յարմարագոյն պիտի ունենան երկաթուղի մը որ շիտակ Հնդկաստանի դուռները կառաջնորդէ։ Ռուսք յարմար կարող պիտի լինին Բեգերսպուրկէ Հերաթ հասնիլ դուռ օրէն, մինչ Լոնտոնէ ի Բէշավուր (Աֆղանեան սահմանագլուխն Հնդկաստանի կողմէն,) տակաւին դուռ օրէն աւելի կը տեւէ։ Աֆղանստանի չեզոքութիւնն յարգելու և այդ երկրի վրայ ամէն ազդեցութիւնէ հրաժարելու համար Ռուսիոյ խոստումը բոլորովին մոռցուած է Բեգերսպուրկի մէջ։ Եթէ Աֆղանստանի չեզոքութիւնը պաշտպանելու համար 1873ի դաշնագրէն լաւագոյն մէջոց մը չգտնուի, Ռուսիա բնաւ արգելք չպիտի տեսնէ օր մը իւր յառաջապահներն Հէրաթ մտցնելու։»

ԵԳԻՊՏՈՍ. Եգիպտոսի անգլ. քաղաքական գործակալ Սըր Իվիլին Պէյրինկ, Լոնտոնի արտաքին գործոց պաշտօնատունէն յանկարծ հրաւէր մ'ընդունելով, յունիս 7ին մեկնեցաւ Գահիրէէ։

—Գահիրէի բնիկ դատաւաններէն մին պէյ դատաւոր Պ. Ֆապրի մէջ-ազգային դատաւաններուն դիմեց, խնդրելով եգիպտական կառավարութեան հետ կնքած պայմանագրոյն ջնջումն, որովհետեւ իւր բնիկ եգիպտացի պաշտօնակիցներուն խափանարար ընթացքն իրեն թոյլ չի տար կատարելու իւր դատաւորական պաշտօնն։ Մինչդ ազգային ատեանը դեռ վճիռ չտուաւ։

ԿՐԵՏԷ. Թարչին Վիէննայի Թղթակիցը կը հեռագրէ. «Հելլէն կառավարութիւնը կրետական խնդրոյն վրայ ծանուցագիրը չղրկեց Տէրութեանց, այլ հրահանգ տուաւ իւր դորձակալներուն դիտել տալու Տէրութեանց թէ եւրոպական խաղաղութեան սիրոյն համար լաւ կը լինէր եթէ Կայս. Կառավարութիւնը չափաւորութեամբ հաճէր վարուիլ իւր կրետացի հպատակաց հետ։ Կրետացւոց պահանջմունքը ծանուցուած են արդէն։ Որովհետեւ Կայս. Կառավարութիւնը բարեհաճած է ընդունիլ կրետական պատուիրակութիւն մը, իրաւախոհութիւն մը կրնայ ակնկալուիլ, և հելլէն Կառավարութեան թախանձանքը խնդրածն ալ այս է միայն։ Պ. Դրիքուբիս չատ հեռի է կրետական խնդրոյ մը բացման փափաքէլէ, որ ընդհանուր խաղաղութիւնը վտանգելէ զատ, կրնայ կասեցնել Յունաստանի ներքին վերակազմութեան ու բարեկարգութեան դործն, որուն խղճի մտօք կը զբաղի Պ. Դրիքուբիսի նախարարութիւնը։»

ՍԵՐՊԻԱ. Պ. Ռիդիչ կ'երեւի թէ այս անդամ պիտի յաջողի նախարարութիւն մը կազմել։ Հեռագիր մը դոր կը հրատարակենք մեր այս աւուր հեռագրաց բաժնին մէջ կը ծանուցանէ թէ Պ. Ռիդիչ ստանձնած է նախարարապետի և արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնն, և կարդած է իւր պաշտօնակցաց մէկ քանին, և գլխաւորներն։ Ուրեմն, Սերպիոյ ռուսասէր յեղաշրջումն այս անգամ իրական լինել կը թուի։ Կը մնայ տեսնել թէ Աւստրիոյ կառավարութիւնն ինչ պիտի ըսէ այս ակներեւ յաջողութեան զոր ռուս քաղաքականութիւնը կ'ունենայ Աւստրիոյ կողմն վրայ, այնպիսի երկրի մը մէջ որոյ վրայ զիւր քաղաքական առաւելակրութիւն վճռապէս հաստատած լինել կը կարծէր Ֆրանս Եոզէֆ Կայսեր կառավարութիւնը։

ՄԱՌՈՒՍՏԱՆի մէջ այս միջոցիս եբրեփոխական ընտրութիւնք կատարուելու վրայ են։ Պ. Թիֆալի ազատական նախարարութիւնը տասն երկու տարիէ ի վեր կը տեւէ, և հաւանական չէ որ այս անգամ իյնայ։ Լուծեալ Երեսփոխանութիւնն ունէր 413 անդամ, չհաշուելով քառասուն Խրուագներն, որք ժողովոյն խորհրդակցութեանց կը մասնակցին երբ Խրուագիոյ վերաբերեալ օրինագծեր վիճաբանութեան ենթարկուին։ Պ. Թիֆա 120 Եբրեփոխաններու որոշ մեծամասնութիւն մ'ունէր բոլոր ընդդիմադիր խմբակաց վրայ, որոց պետն է երեւելի, կորովի և պերճախօս բաղաքագէտ մը, Կոմս Ալպերդ Աբբոնեի։ Մաճառ ազատական կուսակցութիւնը կը պաշտէ զՊ. Թիֆա, որ քիչ խօսող, խօսքը կատարող, դրդիչաբար քաղաքագէտ մ'է, անհատական և ընտանեկան վարքով ու բարքով անարատ և հաւատարակէտ կը վայելէ Աբբոնեաց ազնուականութեան եւ ժողովրդեան վստահութիւնը։ Բայց և այնպէս, Պ. Թիֆալի կուսակիցք ամէն տեսակ կաշառատուական հնարքներ ու ճնշումներ ի գործ դնելու վրայ են նորընտրական յաջողութիւնն ապահովելու համար, որովհետեւ Հունգարիոյ մէջ ընտրական ազատութիւնն ու պարկեշտութիւնը տակաւին իրականութիւն մը չեն։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ Ոսկիմնոսին մէջ 10—15 օր առաջ ծագեցաւ սոսկալի փոթորիկ մը, որ թէ ծովու և թէ ցամաքի վրայ ծանր աղէտներ պատճառեց։ Ի մէջ այլոց, Սըր ՇԷՆ Լէրէնս անգլ. չոգենաւն ընկղմեցաւ 730 հոգւով, որոցմէ ո՛չ ոք ազատեցաւ։ Ուղեւորք մեծաւ մասամբ Հնդկուհիք էին, որք Կալկաթայէ ճամբայ ելած էին՝ Թաթ Ճաղդրայի ուխտատեղիին կատարելու ճանկիրդութիւն մնալնելն մէջ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մի քանի ամիս առաջ Աշէ-Եէի մէջ մանրամասն ծանուցուեցաւ թէ ռուս կառավարութիւնը կը ջանայ զօրաւոր դիրք մը դրաւել Հայաստանի մէջ, և այս նպատակաւ բաղմաթիւ Խազանդեր Աշինովի և Մաղնիսովի առաջնորդութեամբ ղրկուեցան Հայաստան։ Ռուսիոյ այդ ղինուոր դաղթականները մեծ յաջողութիւն գտած են Նեգոսէն, այնպէս որ Եւրոպական միւս Տէրութեանց դաղթականաց ներկայացուցիչները նախանձով կը դիտեն Ռուսաց այս յաջողութիւնն։ Իսկ այժմ խնդիրն այլ եւս այնպիսի երեւոյթ մ'ստացած է որ Բեգերսպուրկի անգլիական և իտալական դեսպանները քաղաքական մեծ կարեւորութիւն կուտան այդ յաջողութեան, իբր թէ Ռուսիա այս ընթացքով Հայաստանի մէջ պիտի ըստանայ այն դիրքը զոր ունի Անգլիա Եգիպտոսի մէջ։ Այս չարեաց առաջքն առնելու համար յիշեալ երկու դեսպանները նախագահական պաշտօնագրեր ղրկած են իրենց կառավարութեանց, ըստ ռուսական լրագրաց ասութեան։

—Դիտաւորութիւն կայ յառաջիկայ սեպտեմբերին Բեգերսպուրկի մէջ բանալ կանանց հաւաքարան, որ պիտի ունենայ երկու մասնագիտական ճիւղեր՝ պատմական-բանասիրական և բնապատմական-մատեմատիքական, նմանապէս և բժշկական։ Այս առթիւ հարկ եղած ծրագրերն և կանոնագրերը կը կազմուին արդէն հանրային կրթութեան նախարարութեան մէջ։ Այդ հաւաքարան մտնող կանայք պէտք է ունենան դիմադրենի վկայական և պէտք է լաւ գիտնան յունարէն և լատիներէն։

—Թէոդոսիացիք կը պատրաստուին հիանալի նուէր մը մատուցանել իրենց հայրենակից Յովհաննէս Այվազովսկիի՝ նորա յիսնամեայ յոբելեանի առթիւ։

Սպասուելոյն աշխարհէ. — Սոյն վերագրի ներքեւ Նէվա ռուս շաբաթաթերթը կարի հետաքրքրական վիճակագրական տեղեկութիւն կուտայ եւրոպայի քառասուդ դար առաջուան եւ արդի սպառազինման մասին։ Այդ տեղեկութիւններէն յառաջ կը բերենք ասա այն մասը թէ եւրոպա իւրաքանչիւր տարի որչափ դրամ կը կրնէ իւր սպառազինման համար և թէ այդ գումարն 1856էն ի վեր որչափ բազմացած է.

	1856 ֆր.	1884 ֆր.
Ռուսիա	389,580,000	921,860,000
	յաւելում	532,280,176
Գերմանիա	249,975,000	599,576,830
	յաւել.	349,601,830
Մեծ. Բրիտ.	494,350,000	875,281,375
	յաւել.	380,931,375
Ֆրանսա	478,668,729	880,127,055
	յաւել.	401,458,326
Աւստրիա	246,875,000	294,740,161
	յաւել.	47,865,161
Իտալիա	132,477,651	261,749,516
	յաւել.	129,301,865
Սպանիա	104,132,505	168,704,735
	յաւել.	64,572,230
Փորթուկալ.	22,756,892	36,595,735
	յաւել.	13,837,843
Շուէտ Նորվ.	16,635,620	31,757,688
	յաւել.	15,122,068
Պելճիա	37,545,287	44,331,000
	յաւել.	6,785,713
Հոլանտա	23,983,189	66,436,474
	յաւել.	42,453,285
Տանիմարքա	16,362,560	22,725,000
	յաւել.	11,362,506
Յունաստան	6,404,088	24,494,287
	յաւել.	18,090,199
Թուրքիա	154,792,897	288,700,000
	յաւել.	133,907,103
Թուրքիոյ իշխանութեան տակ երբեմն գտնուած տէրութիւնք	1,550,000	47,925,000
	յաւել.	46,375,000
Զուիցերիա	8,875,500	14,776,297
	յաւել.	5,900,797

Այս հաշուէն կը հետեւի որ հսկայն եւրոպա իւր նաւատորմի և բանակի համար 1856ին ծախսած է 2 երկիլիոն 379,935,858 ֆրանք, իսկ 1884ին 4,579,781,329 ֆրանք, հետեւաբար այդ ժամանակամիջոցի մէջ սպառազինման ծախքն սկսած է բազմանալ, այնպէս որ 1884ն այլ եւս 1856ի կրկնապատիկը դրամ կ'սպառուէր սպառազինման ծախուց համար, այսինքն 2 երկիլիոն 199,845,471 ֆրանք։ Ի նկատի առնելով որ 1884էն ի վեր բանակի համար եղած ծախքն երեթալով չատ բազմացած է մինչեւ այժմ, պէտք է ենթադրել որ հիմա բանակի և նաւատորմի համար եւրոպա կրկնապատիկէն աւելի ծախք կ'ընէ 30 տարի առաջուան բաղդատմամբ։

Պատերազմական նպատակներու համար եւրոպայի մէջ կը ծախսուի տարեկան գրեթէ 17,000 միլիոն ֆրանք։ Այս ահագին գումարը տուրքերով ծածկելու համար կը գտնուին պարտքերու, որ նմանապէս չափազանց աճած են.

	1884ին այդ պարտքերը կը կազմէին.	1856էն ի վեր աճումը.
Ռուսիա	15,150,000,000	11,995,707,552
Դերման.	7,876,000,000	4,957,687,500
Անգլիա	19,824,719,125	442,094,125
Ֆրանսա	24,831,250,000	17,708,750,000
Աւստ.	12,407,000,855	3,473,219,330
Իտալիա	11,314,625,000	6,693,875,000
Սպանիա	13,256,250,000	7,953,750,000
Փորթգ.	2,083,125,000	1,072,525,000
Շ.Նորվկ.	295,990,571	134,390,571
Պելճիա	1,959,000,000	1,327,750,000
Հոլանտա	2,018,547,022	826,436,192
Տանիմրք.	285,824,000	45,999,000
Յունաստ.	505,000,000	321,937,500
Թուրքիա	6,312,300,000	5,322,900,000
Թուրքիոյ իշխանութեան տակ տէրութիւնք	530,250,000	524,462,500
Զուիցերիա	35,350,000	31,562,500

Համայն եւրոպական Տէրութեանց պարտքը 1884ին կը կազմէր 118 երկիլիոն 745,737,573 ֆրանք, և այդ պարտքը վերջին 30 տարիներու մէջ աճած է 55,833,046,770 ֆրանքով։ Իսկ այժմ եւրոպական Տէրութեանց պարտքն աւելի է քան 300,000,000,000 ֆրանք, որով 30 տարուան մէջ 150,000,000,000 ֆրանքով աճած է. կը նշանակէ վերջին 3 տարիներու մէջ անհամեմատ մեծացած է այդ պարտք։

Եւրոպայի պատերազմական ծախքերն և պարտքերը տարուէ տարի կ'աճին անհամաչափ։

—)(3)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳՈՍՏ ՖԷՕՅԵԷ
(ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ԱԿԱԴԵՄԻՈՍ)

ՏԱՐՓԱՆՔ ՖԻԼԻԲԻ

Սակայն վերջապէս փոստարան ընդունուեցաւ, այդ վայրկեանէն սկսեալ ալ ոչ մէկ պատրուակ ունէր իւր բնակութիւնն երկարձգելու ի Բարիզ, հանցաւ թէ բացատրութեան սոսկալի ժամն հնչած էր, եւ մեկնեցաւ ի Նորմանտիա՝ իւր բոլոր քաջասրտութեամբ պինուելով։

Ի Պուավիլիէ որպէս ի Լա Ռոշ-Եուվէլ ընդունեցին զնա այնքան ցնծութեամբ ու խրախութեամբ որ մեծապէս զգաստացաւ եւ մինչեւ իսկ վարանեցաւ իւր որոշման վրայ։ Ծանր էր խորտակել այդ բոլոր ազնիւ սրտերն։ Հայրն իւր ուրախ դալլատեան յաջորդ օրն իսկ նշանեց նորա բռնազբօսութիւնն ու տրտմութիւնն, եւ սիրան անձկութեամբ հանեցաւ։

Օգոստոսի գեղաժիր իրիկուն մը կը պատրաստին ոստայտկենաց դարդարուն դարատարի մը վրայ որ Պուավիլիէի պարտէզին մէջ կողմը կը գտնուէր։ Դարատարին յարդարուած էր խոր ու հանդարտ լճակի մը եզերաց երկայնութեամբ։ Լճակը դոգլես կը ննջէր կոկոներու (nénufar) ընդ տերեւոց տակ տրցմով գրեթէ բոլորովին ծածկուած էր։ Կամով չամ ջրով լցուած հին մակոյկ մը խրած էր սանդուղի մը տարրուն տարեմանները քայքայուած էին։—Հայրը լուռ մինչի գլանի մը կը ծխէր, որդին մեկնումներեամբ կը դիտէր ցեղամէջ մակոյկն որ իւր ձողին կապուած էր ժանդոտած շղթայով մը, եւ կը կարծէր անդ տեսնել պատերն ճակատագրին որ իրեն սահմանուած էր աշխարհի այդ կրճատեալ անկեան մէջ։

—Ընել է բնաւ չէք ծխեր, զաւակս, ըսաւ յանկարծ Պ. ոը Պուավիլիէ։

—Ինաւ, հայր իմ։

—Շատ լաւ կ'ընէք, ինձմէ աւելի խնայողն էք, մեծապէս զոհ մնացի։ Ի՜հ, ըսել է հիմա փոստարան կ'եր։

—Այո, հայր իմ։

—Խիստ լաւ։ Ձեր իրաւադիտական ծանօթութեանց շնորհիւ ալ լինի պէս որպէս չպիտի լինիք գործակատարներու։ Պիտի կրնոք անձամբ յանձնել ձեր հարստութիւնն, որ օր չատ մեծ պիտի լինի։

—Հայր իմ, ըսաւ Ֆիլիբ յարգալիր այդ հատատատ ձայնով, չեմ կրնար ամուսնանալ հօրեղբօրդս տեղը հետ։ . . . չեմ սիրեր զնա։

—Ձէ՞ք սիրեր զնա, կրկնեց Պ. ոը Պուավիլիէ։

Դարձեալ չեշտակի նայեցաւ զաւակին, իւր յօնքերուն միջեւ փոքրուած խորշումներն աւելի խոռոչացան, եւ շրթունքը թեթեւ ինն դողացին ջղաձգաբար։

Երկու քայլ հեռի, լճակին վրայ, դրատարան մը կար։ գնաց հոն նստաւ, գլուխն երկու ձեռներուն մէջ առաւ եւ սկսաւ խորհիլ թախծագին։

Պ. ոը Պուավիլիէ չարունակեց.

—Վերջերս գնացի Ժանն հօրեղբօրդ ուսարդ տեսնել ֆանքին մէջ։ չատ զոհ են իրմէ։ Կարծեմ որ հիք կը հաստատեն թէ նշանաւոր իմաստասիրեան աթոռ կատարեալ եւ ուսեալ օրիորդ մ'է։ քաց ատոր ընտիր երաժիշտ է։

—Այո, հայր իմ, չատ լաւ գաղնամբոր գ'ածէ։

—Գիտէք թէ իւր ուսումն ուարտած է եւ թէ ամուսս տասնեւհինգ վերջնապէս հայրենի տունը կը դառնայ։

—Պ. ոը Լա Ռոշ-Եուվէլ ըսաւ ինձ, հայր իմ։

Պ. ոը Պուավիլիէ յանկարծ ընդհատեց պատասխն եւ գլուխին նեռուեց։

—Ֆիլիբ, ըսաւ աչերը չեշտակի յառելով երիտասարդին դէմքին վրայ, գիտէք հարկաւ մեր բաղձանքները ձեր և ձեր հօրեղբօրդ սահմանութեան համար։ Ձեր վարմունքէն կրնամ եզրակացնել որ ձեր դիտաւորութիւնը մերինին տարբեր է։

—Հայր իմ, ըսաւ Ֆիլիբ յարգալիր այդ հատատատ ձայնով, չեմ կրնար ամուսնանալ հօրեղբօրդ տեղը հետ . . . չեմ սիրեր զնա։

—Ձէ՞ք սիրեր զնա, կրկնեց Պ. ոը Պուավիլիէ։

Դարձեալ չեշտակի նայեցաւ զաւակին, իւր յօնքերուն միջեւ փոքրուած խորշումներն աւելի խոռոչացան, եւ շրթունքը թեթեւ ինն դողացին ջղաձգաբար։

Երկու քայլ հեռի, լճակին վրայ, դրատարան մը կար։ գնաց հոն նստաւ, գլուխն երկու ձեռներուն մէջ առաւ եւ սկսաւ խորհիլ թախծագին։

—Հէ՞դ տղայ, մրմնջեց։

Ապա, գլուխը վերցնելով դէպի զաւակն որ յոտին կանգնած էր իւր առաջ։

—Ձեր յայտարարութենէն յետոյ, ըսաւ հասու եւ դաժան ձայնով մը, կ'ըմբռնէք թէ զէթ առ ժամանակ մը անհնար կը լինի ձեզ համար բնակիլ ի Պուավիլիէ։

—Եթէ այդպէս հարկ դատէք, հայր իմ, պիտի հնազանդիմ։

—Այո՛, կը հասկնամ, դուք չըսած ես կը գոհացնեմ ձեր իրաւունքը։ չատ տարուած էք Բարիզն եւ կ'ուզէք անդ անցուցանել ձեր երիտասարդութիւնն եւ անուշ ձեր բոլոր կեանքն անդ գործունեութեամբ։

—Ոչ թէ անդ գործունեութեամբ, հայր իմ, եւ եթէ թոյլ ասցիք ինձ խօսիլ ձեզ լիակատար անկեղծութեամբ . . .

—Ո՛հ, խնդրեմ, խօսեցէք։

—Լաւ ուրեմն, այստեղ, գաւառի մէջ, գիւղի մէջ է որ անդ գործունեութեամբ պիտի ապրիմ . . . Ներեցէք, հայր իմ . . . աչացս առջեւ ունիմ ձեր եւ ձեր հօրեղբօրորդւոյն օրինակները, եւ գիտեմ թէ ձեր երիւրին կեանքն եւս ոչ բան արժանավայել պարապմանքը լի է։ Սակայն ես ոչ ձեր ճաշակներն ունիմ, ոչ յարմարութիւնները։ Կ'ըսէք թէ կը սիրեմ Բարիզը, ճշմարիտ է։ կը սիրեմ անշուշտ նորա զուարճութիւններն եւ հաճոյքներն, որպէս բնական է տարիքիս։ սակայն կը սիրեմ նաեւ, հաւատացէք, փեհ գործունեութիւնն զոր կը ծծես անդ օդին հետ, վեմմ տենչանքներն զորս կը ծնուցանէ սրտին մէջ, փառաց տենդն որ արբշռութիւն կուտայ ուղղիկ։ կը սիրեմ նորա իմացական հզօր կեանքն որ կարծես կուզայ աւելնալ քու յատուկ իմացականութեանդ վրայ եւ կը կրկնապատիկ նորա ոյժերն։ Ասա, հայր իմ, ունեցած իմացականութիւնդ պիտի մնայ առանց նպատակի, առանց կիրառութեան։ ազարակապանաց եւ զորձակատարաց պիտի թողում իմանքներ որք բնաւ կարեւորութիւն չպիտի ունենան ինձ համար։ ճանճրայթը, վհատութիւնը պիտի պաշարեն զիս եւ վերջ ի վերջոյ ազատանեն։ գեղջուկ աշխատանքի առաքինութիւնները չունենալով, անոնց այլանդակութիւնները պիտի ունենամ եւ օր մ'ալ թերեւս մոլութիւններն։ Ուրիշ չատերու պէս ժամանակս պիտի անցուցեմ չուներս պտտցունելով, ջերմաչափն եւ ծաղացոյցը (rose des vents) դիտելով, դինին սրուակներու մէջ անցուցնելով եւ թերեւս իսկ խմելով . . . Լաւ ուրեմն, հայր իմ, կը խոստովանիմ թէ այսօրինակ կենցաղ մը, ինձ համար անպտուտ, այլոց համար անօգուտ, սոսկալի կ'ապրէ ինձ, եւ դժբաղդ հօրեղբօրդ ուսարտ, որ յաչս իմ այդ կենցաղին խորհրդանշանն եղած է յար, ատելի դարձած է ինձ այս պատճառաւ։ նա է որ օրրցէն արձարած է ճակատագրիս վճիռը, նա է որ ըսած է ինձ։ «Հոս պիտի ապրես եւ ոչ ուրիշ տեղ . . .» Բոլոր կեանքդ պիտի անցուցես այս ճակատագրական չրջանակին մէջ, եւ ինձ կեռ պիտի անցուցես, գ'ես միայն պիտի սիրես, ինձ հետ միայն պիտի ամուսնանաս,—և իմ ճաշակներս քու ճաշակներդ պիտի լինին, եւ իմ սենեակս քու սենեակդ պիտի լինի, եւ իմ զերեզմանս քու զերեզմանդ պիտի լինի . . .» Ա՛հ, հայր իմ, կրնայի սիրել զնա եթէ ես ընարէի։ ոմ գիտէ, թերեւս սիրէի նաեւ գիշերանն կեանքն եւ զբաղումներն եթէ առ յաւէտ պարաք չգրուէին վրաս։ Ներեցէք ինձ, հայր իմ, կը վիրաւորեմ զձեզ, սակայն լաւագոյն կը համարիմ ըսել բոլոր մտածածս, անկեղծ օրէն լանալ սիրտս ձեր առջեւ . . .

—Իրաւունք ունիք, ըսաւ Պ. ոը Պուավիլիէ։

Ուժով չունէր մ'առաւ, վայրկեան մը ամփոփեց ինքզինքն, եւ չարայարեց մեղմ եւ ճնշեալ ձայնով սը.

—Ես ալ, զաւակս, ես ալ պարտիմ ներողութիւն խնդրել ձեզմէ։

—Հայր իմ։

—Այո՛, որովհետեւ վերջապէս կրնաք կարծել թէ քիչ մը թեթեւամտութեամբ սահմանած էի ձեր ապագայն, իբր թէ ապագայդ իմ սեփականութիւնս լինէր։ Կըրնաք կարծել, եւ անտարակոյս կը կարծէք թէ եսասիրութեամբ կերպիւ իւրք յաջողատած էի կեանքդ յօդուտ իմ, առանց կասկածի կաշխատելով զայն իմ կենցաղս մտցնելու։ Անշուշտ խանդաղատանօք կը յուսայի—այնքան մեծաւոր տարիներէ յետոյ—օր մ'ալ լցուն ու օգեւորեալ տեսնել վարեմի տունս. այո՛, կը յուսայի թէ Աստուած ինձ պիտի խնայէր ծերոց այն մեծ դատութիւնը, պատարկ առնն։ Մնաց որ այն ապրիլը կը սիրէի զանկիս պէս . . .

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ. ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍԕՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովոյ Բ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 5 Յունիս, ի Մայր-Եկեղեցւոյ Դուռ-Դաբուի։

Առտեանը պիտի բացուի ժամ 8ին 3ին և փակուի 6ին։

Հրաւիրեալ են Ազգային Երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

Մնամ աղօթարար

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ

ԳԱՐԵՆԻՆ, ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

3 Յունիս 1887

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Կազմութիւն Նախագահական Դիւանաց.
Բ. Վերաքննեալ Կանոնագիր Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան. (Տեղեկութիւն Ազգ. Վարչութենէ—Շար. Լիմաքանութիւն.)
Գ. Տեղեկագիր հանրատուութեան Ս. Երուսաղեմայ Խորհ. Ցանձնաժողովոյ.
Դ. Վերջնական տեղեկագիր եւ հրամայումն Ս. Երուսաղեմայ Խորհ. Ցանձնաժողովոյ.
Ե. Տեղեկագիր Ազգ. Վարչութեան ի մասին հաշուետուութեան Սուվլոյ դադարեալ Ցանձնաժողովոյ.

Ատենադպիր

Մ. Ց. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

Արմաշու Վանահայր Աշըդեան Դեր. Խորէն եպիսկոպոս մայրաքաղաքս եկած է և երէկ Պատրիարքարան երթալով տեսակցեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

Մեր այս աւուր Գ. երեսին մէջ կը հրատարակենք առաջին մասն Ազգ. Ժողովոյ փետր. 9ի նստի ատենագրութեան, որ պատմական կարեւորութիւն մ'ունի։ Յայտնի է թէ այդ նիստ գռնիակ լինելով, ատենագրութիւնը չը հրատարակուեցաւ տեղական «Ազգ.» օրագրոյ մէջ։

Լրացնելու համար յառաջագոյն մեր տրուած ընդարձակ տեղեկութիւնները ի մասին Պէշիկթաշի գերեզմանատան խնդրոյն, կը փութանք այսօր Պատրիարքարանի պաշտօնական հրատարակութենէն արատապել ինչ ինչ կարեւոր պաշտօնագրեր որք հրատարակութեան չէին տրուած զանազան դիւրահասկանալի նկատողութեամբ։

Ստացանք ԲԱԶՄԱՎԷՊ 1887 տարւոյ (քառասուն և հինգերորդ տարի) առաջին պրակն (յունվար, փետրվար, մարտ) հետեւեալ պարունակութեամբ.

Հանրէս Հայկեան

Ճանապարհորդութիւն ի Թէոդոսիոյ դէպ ի Նոր-Նախիջեւան. (Դ. Հայոյ ի Ղրիմէ ի Նախիջեւան գաղթելու պատճառն. — Ե. Դաղթական հուսութիւն. — Զ. Առաջնորդք գաղթական քրիստոնէից)։ — Հրատարակութիւնք ազգային տպարանաց յընթացս 1886 ամին. — Երգ Վանեցւոյ։

Հանրէս Բանասիրական

Առակք և առակախօսք. — Ծաղկեփունջ Առակաց. — Արտոյտ, ձագերն և գիւղացեան. — Աչքուն Թոփիանն. — Աստեղահմայ. — Երկու չներ. — Դարձ հօր ի տուն. (Ազգամէջեանէ)։ — Հասեալ է դարուն (Վ. Խաչիկեանէ)։ — Կայիսա Գրակքոս, ողբերգութիւն Վիլկենտի Մոնտեայ. — Պատմական պատճառք. — Հանդէս առաջին. — Թագաւոր լեռանց. վիպասանութիւն Ե. Ասպուի։

Հանդէս Պատմական

Ցնցմունք Բարիզու (Մատիէ Տէ-Քան)։ — Պատմութիւն գերութեան Հ. Պարկեայ ի Փեքին։

Հանդէս Ռոմանական

Տարերք կենդանագրութեան. — Ծորին։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, կայս. կառավարութիւնն որոշած է 301 և 302 տարւոց կալուածատրոց վերաբերեալ կէսը դրամ և կէսն ալ մաշ ֆրանը ընդունիլ։

Արդ, ըստ այս որոշման, Տաթիւնեան արժեթղթոց 303 տարւոյ մասնավաճառի թէ պայմանագրի աւարտած և թէ չաւարտած կարոնները եւս այսուհետեւ իբրեւ դրամ պիտի ընդունուին ի հաշիւ նոյն տարոյ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Լ. Հերբէտ հետեւեալ լրացուցիչ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Ռուսիոյ պատասխանին վրայ, ի մասին պուլկարական գործոց։

«Նախ փութանք ըսել թէ Պ. Կիրսի կողմէ Բեդրսպուրկի օսմ. դեսպան Շաքիր փաշայի եղած յայտարարութեանց մէջ խօսք անցած չէ բնաւ թէ Ռուսիա տրամադիր է թոշակ մը յատկացուցնել խնամակալաց, եթէ սոքա հաւանին պաշտօնէ քաշուիլ։ Ռուսիոյ Արտաքին գործոց Նախարարը պարզապէս յայտարարած է առ Շաքիր փաշա թէ խնամակալաց քաշուելէն եւ պուլկար Նախարարաց հեռանալէն անմիջապէս յետոյ, միակ խնամակալ մը պիտի անուանուի և յայնժամ Զարին կառավարութիւնը Պուլկարիոյ ընտրելի մը պիտի ներկայէ իշխանական գահուն համար։ Այդ ընտրելին Սոֆիա պիտի երթայ առաժամեայ կառավարութեան գլուխ անցնելու և Սոպրանյէի ընտրութիւնները կատարել տալու համար, որ պիտի գումարի զինքը Պուլկարիոյ Իշխան ընտրելու։ Պ. Կիրս յայտներ է թէ Ռուսիա իւր առաջարկած սոյն եղանակը մեծ Տէրութեանց պիտի հաղորդէ և կը յուսայ որ տասն օրէն անոնց պատասխանն հաղորդէ Թուրքիոյ։ Այս զեկուցումը հաւանաբար տեղի կ'ունենայ շաբթուս վերջը։»

ՀՐԵԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ հրեայ հասարակութեան մէջ պատահած վերջին անցից վրայ, յիշեալ հասարակութեան երեւելեաց կողմէ հանրագիր մ'ստորագրուելով, Մեծ-Եպարքոսին մատուցուած է որով կը խնդրուի Ն. Բարձրութենէն հրաւիրել խախմապետի տեղապահ Մոսէ Լէվի էֆէնտին՝ անմիջապէս խախմապետի ընտրութեան ձեռնարկել։ Ազերբարկութը, որոց գլուխը կը գտնուի խախմաբաշի վարչական խորհրդոյ ատենապետը, կը յայտնեն թէ արգի տեղապահը չարաչար կը գործածէ իւր իշխանութիւնն, անձնական շահու նը-պատակաւ յետաձգելով խախմապետի ընտրութիւնը, թէ Մոսէ Լէվի էֆէնտին տեղապահ ընտրուած է 1287 բէպի-իլ-ալուը 30ին, հետեւաբար 17 տարի և 4 ամսէ ի վեր չէ համակերպած օրինաց և իւր պաշտօնի պարտականութեան՝ որ էր, ըստ կայս. Իրատէին, խախմապետի ընտրութիւն կատարել տալ անմիջապէս։ Թուրքիոյ հրէական գլխաւոր քաղաքներէն ևս հաւմիատ հանրագրեր ուղղուած են առ Մեծ-Եպարքոսն որ հրամայած է դատական և կրօնական գործոց նախարարութեան՝ տեղեկագիր մը պատրաստել այս մասին։

* * *

Խափանեալ Թէլէկրաֆ լրագրոյ տնօրէն Պ. Ֆրէսքոյի դէմ եղած բանադրանքն յոյժ դէշ տպաւորութիւն ըներ է մասնաւորապէս Ազգրիանուպոլսոյ հրեայ հասարակութեան վրայ որ մերժած է այդ բանադրանաց գրոն ընթերցումը քաղաքին սինակոկներուն մէջ և անոր օրինակները խախմարաներին վերադարձուցեր է ի Կ. Պոլիս, ուրոյշմամբ տեղւոյն վարչական խորհրդոյն։ Իզմիրի շատ մը սինակոկներուն մէջ ևս չեն կարդացեր այդ բանադրանաց լրագրոյն։

Իրը հետաքրքրաշարժ ինչ, տեղական ֆրանսերէն լրագրէ մ'առնելով կը հրատարակենք աւասիկ Պ. Ֆրէսքոյի դէմ արձակուած բանադրանաց գրոն մէկ ամփոփումն։

«Նկատելով որ քանի մը տարիներէ հետէ մայրաքաղաքիս Թէլէկրաֆ կոչուած լրագրին որոյ խմբագիրն է Տավիտ Ֆրէսքօ անուն անձն, աղտեղութեանց մէջ թաթխուած է, այսինքն իրեն բան գործ ըրած է միշտ թշնամի հանդիսանալ կրօնից՝ խանգարիչ հրատարակութիւններով, և ծաղրող հանդիսանալ անարգելով մեր կրօնի նախահայրերն, ուսուցիչ բարոյականներն ու մեծ բարոյականները, թէ՛ մեռեալ եւ թէ՛ ի կենդանութեան, հեղինակը հին գրոց. նկատելով որ իւր նպատակն է արատաւորել մեր Սուրբ կրօնի գեղեցկութիւնն ու պատիւը, մինչեւ որ գտնի հաւասար խոնարհի այդ կրօնքն, յիշեալ չարալեզու գրութեանց պատճառաւ. նկատելով որ մեր կատաղի թշնամին է նա, որով մեր հոգին կը խռովի, ըստ որում չենք գիտեր թէ մինչեւ ե՞րբ արգելք պիտի լինի մեզ։ Բաց աստի, նկատելով որ քաղաքին կրօնական ոստիկան է, ըստ որում երբ ժամանակը կը հասնի վարչական ժողով դումարելու, քաղաքին գործերը կարգադրելու եւ խնամելու նպատակաւ, սա իւր լրագրոյն միջոցաւ կարծիք կը յայտնէ, կործանելու եւ բնաջինջ ընելու համար ժողովին կազմութիւնը, եւ այնպիսի նենգամիտ բառեր կը գործածէ որ զանոնք չլսելու համար պարտինք ականջնիս խցել, եւ այս ամենն այնքան առաջ կը տանի որ իրագործէ իւր նպատակն որ է գժտութիւն սերմանել ընդ մէջ եղբարց եւ կործանել յիշեալ ժողովն, որ կազմուած է այնքան նեղութեամբը եւ տքնութեամբը. նկատելով որ նա քանիցս պատճառ եղած է արգէն այդ ժողովոյն լուծման, ինչպէս մեր իսկ աչեր տեսած են զայդ և մեծադնած, այդ լրագրի հրատարակութենէն միչեւ ցայսօր. եւ որովհետեւ այլ եւս չենք կարող հանդուրժել այսպիսի իրողութեանց եւ պարտ է մեզ պատժել յիշեալ Տավիտ Ֆրէսքօն, մինչեւ որ գտնի։

«Վերոյիշեալ պատճառներով, ստորագրեալքս՝ բարձունք բաղաքիս որ հոգեւոր խորհուրդ կը կազմենք, միանալով մեր ոգոց ժողով կազմեցինք ընդ Ն. Մեծութեան տեղապահ էֆէնտիին՝ արտաքին պարտաւորութեամբ՝ և քննելէ յետոյ ինչ որ կրօնի կը դպչի և ճանչնալէ յետոյ այդ անձն և իւր խօսքերը, որոշեցինք որ ըստ օրէնի ; յնչեալ Տաւիտը պէտք է նկատուի էթէ ֆրէնտ և պարտքորոշ. յիրեն և Դապա Պէյլրդ Ահմէտն, Գագօ Հիւսէյնն և Ֆլադարման Ալն որք ազատ թղուեցան։

Հաքէքատ կ'ըսէ թէ այս որոշումը վճռաբեկ ատենին պիտի ներկայացուի։

ԻՍԱ ԽԱՆ

Խիվայի Խանին եղբայրն՝ Իսա-Քիւրի-Բահիմ-Գուլի Խան մինչեւ Պարամ մայրաքաղաքս պիտի մնայ և այդ ատենէն յետոյ պիտի մեկնի ի Մերբէ։ Իսա Խան երէկ Պէօյուք-Տէրէ երթալով այցելութիւն տուաւ ռուսական դեսպան Պ. տը Նէլիտոֆի։

Խիվայի Խանին եղբայրն յինանմայ մարդ մ'է և հին պօյարաներու ձեւով ճոխ համազգեստ մը կը կրէ։ ոսկի թուր մը կը կրէ որոյ աղամանդազարդ գօտիէն կախուած է նաեւ գաշոյն մը որոյ երկսակալը՝ նոյնպէս թանկագին քարերով զարդարուած՝ երկրին սովորութեան համեմատ ցոյց կուտայ իւր ունեցած աստիճաններն։

Առաջին կարգի Մէհիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սալանիցի Պէթիթեօ Ալվարէզ Ֆոկալլալ զօրավարին։

—Շէյխ-իլ-Իսլամ էֆէնտիի թոռն և քանի մը բարձրաստիճան Շէյխերը Նախընթաց իրիկուն Բումէլի Հիսարի առջեւ նաւակի մը զարնուելով շրջեց՝ զայն։ Նաւավարը, որ նաւակին մէջ կը ննջէր, կրցաւ ազատիլ նաւակատին հասուցած օգնութեանց շնորհիւ։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնը, նիստոզութեան առնելով Հաքէքատի մէջ հրատարակեալ բողոքներն ընդդէմ պաշտօնավարութեան Իզմոսթֆյի կառավարչին, հրամայեր է Ազգրիանուպոլսոյ կուսակալութեան այսպէսով յատուկ քննիչ մը ղրկել անդ։ Ազգրիանուպոլսոյ կուսակալութիւնն ևս նահանգին դատական գործոց անօրէն էնվէր պէյը ղրկեր է ի Իզմոսդօ պէտք եղած քննութիւնը կատարելու համար։

ԲԱՐԵԿԱՄ ԱՄԵՆԵՑՈՒՆ

ԳՐԻՊՈՅԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ

«Լաւ հոգեբոյր։ դրոյթեան»

Աշխարհաբարեաց Տ. Բ. Ճ. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

Նմանաբուժական դրութեամբ յօրինուած սոյն բժշկական գիրքն, իբր 300 երեսէ բաղկացեալ և մաքուր տպագրութեամբ Աշխ-ելի տպարանէն ի լոյս ընծայեալ, կը խօսի նմանաբուժական դեղոց և դարմանաց վրայ։ Իւր տեսակին մէջ առաջին գիրքն է այս որ կը հրատարակուի ի Թուրքիա։

Կը գտնուի Պոլսոյ ամեն հայ գրավաճառաց քով, ի Պահչէ-Դարբ. ջրավաճառ Պողոս աղայի խանութն և Բերա, Թիւնէլի գիմաց, Յարութիւն Նալպանդեանի գրատունը։

Գին 15 ղրշ. և 20 ղրշ.

885 3—4

ՀԵՌԱԳՐԱՎԱՐՔ

ԱՀԱՆՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պէրլին, 13 յունիս.

Վիլհէլմ կայսեր առողջական վիճակը բարւոքեցաւ։

Պէշկրատ, 13 յունիս.

Նոր նախարարութեան անդամք, կէսն ազատականք և կէսն արմատականք, են.

Պ. Ռիսդիչ, նախարարապետ և նախարար արտաքին գործոց.

Պ. Միլոքովիչ, ներքին գործոց.

Պ. Ցանքովիչ, պատերազմական գործոց.

Պ. Վուիքովիչ, երեւմտից։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 3 յունիս

ՀԱԹԱՍՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԴՐՈՅ

3 ամիս Լոնդրայի վրայ (պանքայի)	.....	111 1/2
3 » » » (վճռական)	.....	111 1/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)	.....	22 72 1/2
3 » » » (վճռական)	.....	22 80

Օսմանեան Բօնսօլիտէ

			Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց.	Սերի		16 5
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»		16 5
Բերայի մէջ	»		— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»		16 5
Բարձրագոյն գին	»		16 6 1/2
Նուազագոյն »	»		16 5
Կէս օրին	»		16 6 1/9

ԻՍԹԻԳՐԱԶՐ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		38 25
Այս առաւօտ	Գ. Կ.	38 26
Կէս օր	Գ. Կ.	38 26

ԸՆԹԱՑԻՐ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխառութիւն 1858)	Սերի	25
» 1862)		
» 1860)		
» 1863)	»	15
» 1872)		
» 1865)		
» 1869)	»	0· 16 5
» 1873)		

ԻՍԼԻՊԻԷ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	(Գ. Կ.)	82
Այս առաւօտ բացուեցաւ		82 10
Կէս օրին		82 10

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթէ ֆէնէրալ	Ակցէ Լբ.	3 34
Ֆրէտի ֆէնէրալ	Օսմ. »	7
Պանք տը Ֆրանս	» »	5 20
Սօս. Շանտ է վիլէօր	» »	3 35
Թրամուէյ	» »	305
Բումէլի երկաթուղի	Ֆր.	33 50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բանքէթղթի Լաւրիօտի	»	85

ՐՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան ոսկի	ՀՐՇ.	100
20 ֆրանքոց	»	88 16
Անգլիական ոսկի	»	110 38
Բէլ. Իմպերիալ	»	90 15
Ֆրիմից	»	51 20
Ռուպլի թղթադրամ	»	9 88
» արծաթ	»	75
Ֆիորին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 5
Վ. եշնոց	»	102 35
Հինգնոց	»	102 35
Մէկիմալիք	»	97 10
Թասֆիրէ	»	16 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 14 Յունիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

(Հրատարակիչ դանդաղ է)

Անգլ. քոնսոլիտ			101 9/16
Օսմ. »	Սերի Դ.	բացուեցաւ	14 5/8
» »	»	գոցուեցաւ	14 11/16
» »	»	Ա.	23 1/2
» »	»	Բ.	15 1/8
» »	»	Գ.	14 5/4
Օթոման 1871			76 1/4
Փոխառութիւն 1877			88 1/2
Պանք Օթոմանն			10 5/8
Ռուսական փոխառ. 1873			96 5/8
Եգիպտական միաչեալ (իւնիֆիտ)			74 7/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)			97 7/8
Տոյրա Սոնիէ			71 7/8
Ջօսմնիսալ (փոխառ. Լոչիլտ)			95 3/4
Հունգարական պարտամուրհակ 4 %			— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ			25 374

Վիէննա, 14 Յունիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		127 20
Օսմանեան երկաթուղի		16 50
Բարիզ, 14 Յունիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ		
Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %	.....	108 87 1/2
» » 3 %	.....	81 85
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ. բացուեցաւ		14 75
» » » գոցուեցաւ		14 75
» » » Բ.	.....	— —
» » » Գ.	.....	14 72 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	.....	33 25
» Բէյրութի բաժնեթղթեր	.....	— —
Պանք Օթոմանն	.....	510
Գրեդի Լիոնէ	.....	562 50
» Ֆոնսիէ	.....	1380
Բանքնոտոն Լիոնի	.....	1225
Սուէզի ջրանցք	.....	2040
Ռուսական 5 % 1877 ի	.....	102 1/2
Իտալական Ռանթի	.....	99 70
Եգիպտական միացեալ	.....	378 75
Սպանիական (արտաքին)	.....	67 1/2
Բրիօրիթէ թուրք	.....	363 75
5 % Հելլենական	.....	370
Զէք Լոնդրայի վրայ	.....	25 21

Սուէզի բաժնեթղթոց շահաբաժին որոշուած է ..... 75 Ֆր. 33

ԳԱՍԳԱՏ ՏԸ ԳՈՒԶ ԵՒ ԼԸ ԶԷՖԻՌ

Ազգային հանրածանօթ երաժշտասէր Տիգրան էֆէնտի Զուհաճեան՝ այս անգամ հրատարակած է Գուսան որ Գուզ, Եմբուտ-դէս դաշնակի համար, նուիրեալ առ իւր աշակերտուհիս Օր. Մարի եւ Լիսէնի Մարտիրոսեան, եւ Լը Զէֆիռ, Բուլո որ ուրն, նուիրեալ առ իւր աշակերտուհին Օր. Սիրբուհի Իսահան։ Ճարտար հեղինակն իւր այս երկու նոր գործերով անգամ մ'եւս առիթ կուտայ մեզ գնահատել իւր տաղանդն։ Ցուսալի է թէ այս երկու գործերն ևս գտնեն իրենց նախորդ փայլուն յաջողութիւնը։

Կը վաճառուի Զարդարեան գրատունն, ի Պոլիս և Պ. Վրոյրի թղթավաճառանոցն, ի Զալաթիա։

882 4—7

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՏՐԱԳԻԶՈՆ. 19 Մայիս.

Հակառակ տեղւոյս ազգային ժողովոյ և ժողովրդեան բաղձանաց եւ ընդդիմութեան՝ Ազգ. Պատրիարքարանի ստիպողական յանձնարարութեանց վրայ, վիճակիս Առաջնորդ Դեր. Տ. Գարեգին Ս. Սրուանձտեանց ամսոյս 17ին կիւրակէ օր ժամ 4ին ուղեւորեցաւ աստի, ի Մուշ տեղւոյն ինչ ինչ գործոց կարգադրութեան համար։

Ն. Սրբազնութիւն մեկնելէ առաջ, ժողովրդեան իւր հրաժեշտի ողջոյնները տալու համար ամսոյս 14ին Ս. Հարարձման օրը յատուկ Ս. Պատարագ մատոյց, և երկար քարոզ խօսեցաւ. սոյն քարոզ իւր մօտ երկամեայ պաշտօնավարութեամբ ուսումնասիրած Տրապիզոնի ազգայնութեան հասարակական, կրթական, կրօնական, ընտանական, անհատական և բարոյական կեանց ներկայ վիճակի ճշգրիտ նկարագիրն էր, որ ոչ միայն մխիթարական մի երեւոյթ չունէր, այլ և Ն. Սրբազնութեան ժողովրդասէր սրտին մեծ ցաւ իսկ եղած էր. յիշեց թէ քանի՛ անգամներ ժողովոյ հետ և նոյն բեմէն այդ անկեալ և յուսի վիճակը բարձրացնելու դարմաններ առաջարկած էր, բայց ժողովուրդ չէր մասնակցած իւր աջակցութեամբ՝ անտարբեր գտնուելով իւր օգտին, իւր ապագային. ուստի և դատապարտեց այդ սառն անտարբերութիւնը, որ ցարդ ապարդիւն թողած էր իւր ջանքերը և բարեկարգական ծրագիրներ։ Մեծ բաղութեամբ խռնեալ ունկնդրաց վրայ տրպաւորութիւն ըրած էին սոյն ծանր խօսքեր և դատապարտութիւն, այնպէս զի երեք չորս օր քաղաքիս ազգայնոց և ընկերական շրջանների մէջ խօսակցութեան նիւթն էր սոյն քարոզ, որ անկեղծութեան արտայայտութիւն էր. զի մերձապէս ժողովրդեան թերութիւնները պարզօրէն երեսին դարնելն յաջող միջոցն է սթափել անտարբերութենէ և ուղղութիւն բերելու։

Սակայն ճշմարտութիւն մ'ալ կայ, զոր չենք կրնար ծածկել իբր թղթակից. եթէ Ն. Սրբազնութիւն ապարդիւն կը համարի իւր ջանքը, մեծ ձեռնարկներու մասին կ'ակնարկէ, որոց անյաջողութեան պատճառն են ժողովրդական բարոյի մը բացակայութեամբ վարժուած մեռելային անտարբերութիւն և մասամբ ժամանակիս բրամական անձկութիւն, որոց առաջինն հետզհետէ պիտի անհետի Ն. Սրբազնութեան եռանդալից խօսքերով և վայելած ժողովրդային ջերմ համակրութեամբ։ Այսօր ամեն Տրապիզոնցի կը խոստովանի թէ ոչ մի ժամանակ այրան բազմաթիւ յաճախող չէր ուներեցած եկեղեցին, զի անդ կը գտնէ մխիթարութիւն հոգեկան իւր սիրեցեալ Առաջնորդի հոգեւորալիս խօսքերէն։ Վստահութեամբ կրնայ լսուիլ թէ Ն. Սրբազնութիւն առաջնորդական աթոռը բարձրէն ի վեր աւելի կանոնաւոր և բարեկարգ յարաբերութեան մէջ դրբաւ թեմերն և անոնց գործերն, ամեն ինչ սահմանադրական օրինաց ենթարկելով։ Տեղական իշխանութեանց հետ հաշտարար և օգտակար քաղաքականութիւն մ'ունեցաւ, որ վերջերս մասնաւանդ երկրին ընդհանրութեան իսկ ձեռնտու եղաւ. յոյժ սիրալիր և բարեկամական յարաբերութիւններ ու-

նեցաւ նաեւ մեծ տէրութեանց հիւպատոսաց հետ. և այս յարաբերութիւնը ազգին արժանապատուութիւնը բարձրացուցին հեւզհեւտէ։ Տեղական և թեմական ալրջային գործեր կարգադրուեցան միշտ լաւագոյն կերպով, ի շնորհս վարչական հեղինակութեան և գործունէութեան Առաջնորդի։

Զուգելով աւելի մանրամասնութեանց մէջ մնալ, կը փափագինք ի սրտէ որ Տրապիզոնցին ալ արձենայ իւր այս անտարբերութենէն և չուրջը նայի տեսնելու օտարաց ըրած յառաջադիմութիւնն, զգայ այն ինքներն զորս ունեցաւ և փութայ իւր հռչակեալ անունը չարատաւորելու մի օր, և որ առաւելն է, օգուտ քաղէ այն բարեպատեհութենէն, իւր բանիբուն Առաջնորդի ներկայութենէն, որ ամենուն չէ տրուած, ճշմարիտ յառաջդիմութեան շաւղին մէջ մնալու վաղորդ, հայ ազգին արժանի բարձր դիրք մը գրաւելով օտարաց առջեւ։

Առաջնորդ Սրբազան Հայրն ուղեւորութեան առթիւ այցելութիւններ տրուած լինելով հիւպատոսաց, սոքա եւս փոխադարձ այցելութեամբք ողջերթ մաղթեցին Ն. Սրբազնութեան։ Կիւրակէ օր խուռն բազմութիւն ժողովրդեան Առաջնորդարանի առջեւ և յարակից հին գերեզմանատան բակը լեցուած էր. մեկնման պահուն իւրաքանչիւրը կը փութար իւր հաւատարիմը մատուցանել Ն. Սրբազնութեան աջոյն՝ ընդունելով օրհնութիւնը։ Քառասունի չափ ձիաւորներ մեծ մասամբ երիտասարդներէ կազմեալ ուղեկցեցան քաղաքէն. մեծ բազմութիւն մ՚ալ քաղաքէն քսան վայրկեան հեռի ճանապարհի վրայ գտնուած Հայոց գերեզմանատունը կ՚ըսպասէր, ուր ձիաւորք Ն. Սրբազնութեան հետ իջան պահ մը հանգիստ առնին. Ն. Սրբազնութիւն մտաւ ի գերեզմանատուն և հոգեհանգստեան աղօթք կարդաց և ապա ընդունելով ժողովրդեան համբոյրներն անկաւ յուղեալ ձիաւորք մինչեւ երեք ժամուան ճանապարհ ուղեկցեցան Ն. Սրբազնութեան, զմիմեանս անմոռաց ունենալու և քիչ ժամանակէն վերստին տեսնուելու սրտագեղ փափաքանաց ջերմ արտայայտութեանց փոխանակութենէ մը յետոյ բաժնուելով։

Ի բացակայութեան Առաջնորդ Սրբազան Հօր, Գաւառ. Խառն ժողովոյ որոշմամբ, փոխանորդութեան պաշտօնը պիտի վարէ Արժ. Տ. Բարթուղիմէոս քհ. Սարգսեան։

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ՔԱՂՈՒԱԾՔ Ը. ՆԻՍՏԷՆ

9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1887

ՆԱԽԱԳԱՀ.—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր
ԱՏԵՆԱԳԻՏ.—Մէրեէմ-Գուլի էֆէնտի

ՕՐԱԿԱՐԳ

Խնդիր Պէշիկթաշի ազգ. գերեզմանատան

Առենապետ էֆէնտի առեալը կը բանայ ժամը 6 ½-ին ի ներկայութեան 45 երեսփոխանաց, որոց թիւն ի վերջոյ 32ի կը յանգի։

Ազգային Վարչութեան Կրօնական և Քաղաքական Ժողովոյ անդամք բացակայ էին իրենց յատուկ սեղանի չուրջը։

Առենապետ էֆէնտի ծանուցանել յետոյ թէ Վարչութեան Կրօն. և Քաղ. Ժողովներէն Պէշիկթաշի ազգային գերեզմանատան խնդրոյն համար Ազգ. Ժողովոյ որոշումն ու հրահանգն առնուլ հարկ զգալով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յարատեւորոյ նիստ հրաւիրած է զներեսփոխանս, կ՚ընթերցուի Վարչութեան հետեւեալ տեղեկագիրն։

Վսեմաշուք Առենապետ էֆէնտի Ազգային Ընդհանուր Ժողովոյ։

Բարեբնչատակ Սուլթան Ապտուլ-Ազիզ Կայսրն կամք յայտնած էր որ Երուսաղեմի կայսերական պալատան դէմ գտնուած ազգային գերեզմանատունն՝ ուր 1865 թուականէ ի վեր մեռեալ թաղելն արգիլուած է կայսերական բարձրը հրամանաւ, պարտիզի վիճակի վերածուի, ծածկուելով գերեզմանաքարերը։

Սոյն հրամանն այն առեն անմիջապէս գործադրուելով՝ գերեզմանատունը կը շրջապատուի և պարտիզի կերպարան մը կ՚ստանայ. սակայն այս վերջին տարիներս՝ յորում անոր չուրջն այլ և այլ շէնքեր կառուցուեցան, սոյն ազգային սեպհականութեան պահպանութիւնն օր քան զօր մեծամեծ դժուարութեանց և մինչեւ իսկ անհնարութեան ենթակայ եղած կը դտնուի, հակառակ տեղւոյն թաղ. Խորհրդոյ հանապազօրեայ հոգատարութեանց և հսկողութեանց, նոյնպէս և նախորդ և արդի Ազգային Վարչութեանց ի գործ դրած ջանից և ձեռնարկութեանց։

Իրաց այս վիճակին մէջ ահա, կայսերական պալատան Սպարապետ Վեսեմաշուք Ղազի Օսման փաշա, տարւոյս Յունվար 15 թուականաւ գրութեամբ մը կը հաղորդէ Պատրիարքարանիս՝ Օգոստափառ Սուլթանին բարձրը կամքն, որ կը հրամայէր սոյն գերեզմանատան բակը լեցուած էր. մեկնման պահուն իւրաքանչիւրը կը փութար իւր հաւատարիմը մատուցանել Ն. Սրբազնութեան աջոյն՝ ընդունելով օրհնութիւնը։ Քառասունի չափ ձիաւորներ մեծ մասամբ երիտասարդներէ կազմեալ ուղեկցեցան քաղաքէն. մեծ բազմութիւն մ՚ալ քաղաքէն քսան վայրկեան հեռի ճանապարհի վրայ գտնուած Հայոց գերեզմանատունը կ՚ըսպասէր, ուր ձիաւորք Ն. Սրբազնութեան հետ իջան պահ մը հանգիստ առնին. Ն. Սրբազնութիւն մտաւ ի գերեզմանատուն և հոգեհանգստեան աղօթք կարդաց և ապա ընդունելով ժողովրդեան համբոյրներն անկաւ յուղեալ ձիաւորք մինչեւ երեք ժամուան ճանապարհ ուղեկցեցան Ն. Սրբազնութեան, զմիմեանս անմոռաց ունենալու և քիչ ժամանակէն վերստին տեսնուելու սրտագեղ փափաքանաց ջերմ արտայայտութեանց փոխանակութենէ մը յետոյ բաժնուելով։

Ի բացակայութեան Առաջնորդ Սրբազան Հօր, Գաւառ. Խառն ժողովոյ որոշմամբ, փոխանորդութեան պաշտօնը պիտի վարէ Արժ. Տ. Բարթուղիմէոս քհ. Սարգսեան։

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ՔԱՂՈՒԱԾՔ Ը. ՆԻՍՏԷՆ

9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1887

ՆԱԽԱԳԱՀ.—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր
ԱՏԵՆԱԳԻՏ.—Մէրեէմ-Գուլի էֆէնտի

ՕՐԱԿԱՐԳ

Խնդիր Պէշիկթաշի ազգ. գերեզմանատան

Առենապետ էֆէնտի առեալը կը բանայ ժամը 6 ½-ին ի ներկայութեան 45 երեսփոխանաց, որոց թիւն ի վերջոյ 32ի կը յանգի։

Ազգային Վարչութեան Կրօնական և Քաղաքական Ժողովոյ անդամք բացակայ էին իրենց յատուկ սեղանի չուրջը։

Առենապետ էֆէնտի ծանուցանել յետոյ թէ Վարչութեան Կրօն. և Քաղ. Ժողովներէն Պէշիկթաշի ազգային գերեզմանատան խնդրոյն համար Ազգ. Ժողովոյ որոշումն ու հրահանգն առնուլ հարկ զգալով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յարատեւորոյ նիստ հրաւիրած է զներեսփոխանս, կ՚ընթերցուի Վարչութեան հետեւեալ տեղեկագիրն։

Վսեմաշուք Առենապետ էֆէնտի Ազգային Ընդհանուր Ժողովոյ։

Բարեբնչատակ Սուլթան Ապտուլ-Ազիզ Կայսրն կամք յայտնած էր որ Երուսաղեմի կայսերական պալատան դէմ գտնուած ազգային գերեզմանատունն՝ ուր 1865 թուականէ ի վեր մեռեալ թաղելն արգիլուած է կայսերական բարձրը հրամանաւ, պարտիզի վիճակի վերածուի, ծածկուելով գերեզմանաքարերը։

Սոյն հրամանն այն առեն անմիջապէս գործադրուելով՝ գերեզմանատունը կը շրջապատուի և պարտիզի կերպարան մը կ՚ստանայ. սակայն այս վերջին տարիներս՝ յորում անոր չուրջն այլ և այլ շէնքեր կառուցուեցան, սոյն ազգային սեպհականութեան պահպանութիւնն օր քան զօր մեծամեծ դժուարութեանց և մինչեւ իսկ անհնարութեան ենթակայ եղած կը դտնուի, հակառակ տեղւոյն թաղ. Խորհրդոյ հանապազօրեայ հոգատարութեանց և հսկողութեանց, նոյնպէս և նախորդ և արդի Ազգային Վարչութեանց ի գործ դրած ջանից և ձեռնարկութեանց։

Իրաց այս վիճակին մէջ ահա, կայսերական պալատան Սպարապետ Վեսեմաշուք Ղազի Օսման փաշա, տարւոյս Յունվար 15 թուականաւ գրութեամբ մը կը հաղորդէ Պատրիարքարանիս՝ Օգոստափառ Սուլթանին բարձրը կամքն, որ կը հրամայէր սոյն գերեզմանատան բակը լեցուած էր. մեկնման պահուն իւրաքանչիւրը կը փութար իւր հաւատարիմը մատուցանել Ն. Սրբազնութեան աջոյն՝ ընդունելով օրհնութիւնը։ Քառասունի չափ ձիաւորներ մեծ մասամբ երիտասարդներէ կազմեալ ուղեկցեցան քաղաքէն. մեծ բազմութիւն մ՚ալ քաղաքէն քսան վայրկեան հեռի ճանապարհի վրայ գտնուած Հայոց գերեզմանատունը կ՚ըսպասէր, ուր ձիաւորք Ն. Սրբազնութեան հետ իջան պահ մը հանգիստ առնին. Ն. Սրբազնութիւն մտաւ ի գերեզմանատուն և հոգեհանգստեան աղօթք կարդաց և ապա ընդունելով ժողովրդեան համբոյրներն անկաւ յուղեալ ձիաւորք մինչեւ երեք ժամուան ճանապարհ ուղեկցեցան Ն. Սրբազնութեան, զմիմեանս անմոռաց ունենալու և քիչ ժամանակէն վերստին տեսնուելու սրտագեղ փափաքանաց ջերմ արտայայտութեանց փոխանակութենէ մը յետոյ բաժնուելով։

Ի բացակայութեան Առաջնորդ Սրբազան Հօր, Գաւառ. Խառն ժողովոյ որոշմամբ, փոխանորդութեան պաշտօնը պիտի վարէ Արժ. Տ. Բարթուղիմէոս քհ. Սարգսեան։

ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Հիմնված Աբրահամեանցից 1878ի

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

Որ միմիայն տրուած է Արդեամբողջ ոսկերչական գործերից

MARQUE DE FABRIQUE

և ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ անունն ամբողջ Միակ երաշխաւորութիւնն Դնողին համար

ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ ՍՊԱՍՔ

ՍԻՐԱՆ ՄԵՏՍԱՆԻ ՎՐԱՑ ԱՐՏԱԴՐՈՒԱԾ

Առանց հոգ ընելու մեզ գովելու, որ մեր արտադրութիւնքս կատարելապէս ջնարիբելիրնայ լինիլ, միայն պահած ենք մեր արտադրութիւնքս կատարելագործելու և հաստատելի մնացած ենք մեր սկզբան՝

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԴԱՐՍ ԳԱՐԵԼԻ ԵՂԱԾԻՆ ՀՈՒՆ ՕՃԱՆ

Գնողին միտքն հանդարտ պահելու համար, նոնանապէս պահած ենք

ՄԵՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ ԼԱՒՈՒԹԻՒՆՆ

ինչպէս որ մեր քառասնամեայ փորձառութիւնն անհրաժեշտ ցոյց տուած է մեզ։

Գնողին համար իբր միակ երաշխաւորութիւն, պէտք է որ ապրանքս մրոյ գոնէ գործարանին նշանն և ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ անունն ամբողջ տանի։

Գ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչներն են ՊՈՐԹԱԼԻ ԵՂԲԱՐՔ, Ի ՊՕՆ ՄԱՐՇԵԼ, 354, Բերայի մեծ փողոց։ Ուր չգտնոք կրնան վստահ լինիլ, որպէս և՝ երաշխաւորենք, թէ մեր անուանի տարին ապրանք չարիք ծախսի ներսից, ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ և ԸՆԿ

741

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

Ղ. Փ. ՋՈՒՌՈՒԲԵԱՆ

9 ՀԱՅԱԹԻԼ. ԴՈՄԻՍԻՈՆ ԽԱՆԻ ԹԻՎ 9

Գաղտնիս ունի իբրև գրագիրներ գնողներուց ապահովագրութիւնն ներքև. գինը Հայերէնով 192 ղրշ., Պրեմեանովի 103 ղրշ. և Սաղաշոնի 112 ղրշ. տոմսերուն հետ ու մեծ ապրան՝ միանգամայնութիւնց ապահովին կարգին մեջ տալու տոմսերուն իրենց իսկական գնորդին մեջտեղը։ Սիւնարդ է միայն այս միանգամայնութիւնն գործադրելու։ Այս միասին թանգագոյն գիտութիւնն ու. ունեցողներ մը ի մեր բոլոր աշխատութիւն։

Այս տարի մեր բազմաթիւ գնողներուն ու բարեկամներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք որ փոխեցինք, ստանց ուշացնելու, դիմելով Դիրեմեանցնոս և մայր տոմսերուս մեջ Հոգաս բազդին մէջ ժամիսը 500,000 մարք հնչեցնող գրամի արժէքին անհատնելի միջոցներն։

Համեմատութիւն 192 ղրշ. միանգամայնութիւնն ապահովին կարգի ամբողջ մայր տոմսերը 100 ղ. ոսկեդրամ, կէսը 50, քառորդը 25 և մէկ ութերորդը 12½ ղրուշ։

Պրեմեանովի 103ղրշ միանգամայնութիւնն ապահովին կարգի ամբողջ մայր տոմսերը 125 ղ. ոսկեդրամ, կէսը 64, քառորդը 32 և մէկ ութերորդը 16 ղրուշ։

Սաղաշոնի 112ղրշ միանգամայնութիւնն ապահովին կարգի ամբողջ մայր տոմսերը 250 ղ. ոսկեդրամ, կէսը 125, մէկ հինգերորդը 50 և մէկ տասներորդը 25 ղրուշ։

Կատարուած միանգամայնութիւնց հետևանքով միանգամայնութիւնն պարտեցնող ցանկերը միշտ պատրաստ են ի տարադրութիւն մեր գնորդաց և հետևած միանգամայնն անմիջապէս կը վճարուին։ Նաև Դրամատան մէջ ամփոփուած են թէ Ռումելիի երկաթուղեաց և թէ օտար սէրմիթեանց բոլոր պարբերական արժէքներու միանգամայնութեանց ամբողջ ցուցակներն և հետևած թիւերն ըստ ցրելի կը վճարուին ինչպէս նաև արժէքներու առածախը կը կատարուի օրուան գնով։

Պարապատ եմք նաև դաւառացի գնորդաց յանձնարարութիւններն ուս կատարելու փութալ, բաւ է թէ տոմսակներուն, թէ արժէքներու տեսակներն ու քանակութիւնը մեզ հաղորդուի ու փոխարժէքն լրացուի։ Լոկ հարցանց կը պատասխանուի եթէ թղթատարական ծախքերը մէկեղ դրուին։

Նամակի հասցէն է՝

Ղ. Փ. ՋՈՒՌՈՒԲԵԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

Հեռագրի հասցէն է՝

ՋՈՒՌՈՒԲԵԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

Թիւ 902

ԱՖԼՈՐԱԽԵՂԴ

(Խառը գրդեան)

ԵՒ ՄԱՆԿԱՆՑ ԿԱՊՈՒՏ ՀԱՆ

24 ժամուան մէջ կը բաժին

ՍԲԼԻՍՖԻՒ ՄԱՆԱՐԱՌՈՎ.

Քան տարաւան յաջողութիւն

ԱՄԵՆԱԶԳՈՒ ԴԱՐՄԱՆ

Այս դեղ վարձարարած է շատ երկիրներու մէջ եւ Բժշկական ու Դեղագործական ընկերութեանց հաւանութեան արժանացած։

Արեւելից համար ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղապարձական Մթերանոցը, Ղալաթիա Մեծ փողոց, 55։

671 5—26

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՀՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՐԵՆԱՑՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Գալիա, Մակլուսա բարս, 90,—ի Կալաթիա Կրանմանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթիա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԿՏԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն

Զգուշանալ կեղծերէն։ 626

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒՆ ՀԱՐՑՈՒՑԷՐ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Թորթիքա). Բնութիւնն հանդարտ երկիրներուն, թիւնաբերներ կարգին ամենագոյն դարմանն ընդդէմ սարեանն ուռուցիկութեան, գլխոցութեան, ուռնգի, ատամոցաց ցաւերու, եւ ամենան նուազագոյնէն յանուագ եկած ամէն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՐԱՅՆ ԲՈՒՄԻ ԶՈՒՐԵՐԷՆ ԳԻՐԱՅՆ.

Հանրային տէրն է Ֆ. Մորիսոնը, 2, Գալաթա փողոց, Կալաթիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գտնուելոյ են ԳԱԼԵՆԻԱԼ եւ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆԻ։ Ասատ խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։ Կը ծախուին գրեթէ բոլոր դեղագործաց մէջ։

621

ԱՌ ԼԻՍԱՆԿԱՐԱՆՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱՍԼԻՐ

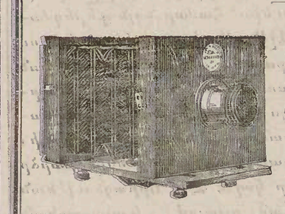

Կը ծանուցանի մեր գրագրաց և գաւառաց լուսանկարչաց և արուեստասիրաց թէ մեր գրասենեակս մէջ մանուսար միջոց մը հոգատարած եմ ծախելու համար լուսանկարչութեան ամեն տիպերը, ինչպէս՝ Ամբողջ գործիք արուեստասիրաց համար, Շամար նուագ, ամեն տեսակ Օպէքթիվներ, Թիւմէթ, Անֆիմենէ և դրական թղթեր, Բարիտներ, Եսսիներ, Լապտերներ, Արծաթի ժելատինս Պոմբրալ վարկեանական թաղներ, լուսանկարչութեան համար թղթեղական նիւթեր, այս ամենը թիւնս կրնան և Եվրոպոյ մեծ վարուստասանց դիմաց։

Հեռագրաբար կը խնդրեմ անուանցնէ որք հետաքրքիր են լուսանկարչութեան, զայ այցելել մեր գրասենեակս ուր տիպ գտնեն ամեն տեսակ ապրանք։

ԷՄ. Ճ. ՄԼՐՃԱՆՈՑ

54 և 56, Մէջլանաղա փողոց, Պանչէ-Դարբ

731

ՍՕՉԻԴՐԻՔՈՆ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏՋԻՍ այս պատասխանատուութիւնն, Սոֆիոյեան, սամանագրաց դարձուան մէջ հերաց, մորուքի և յօնքերու ազահանմանն հնարմամբ։ Մազերու կեղծիքն իրեն նախնիին ստուգութիւնն, կեղծագրութիւնն և ուժգով, որք յայտնի հրամաններն են ստորագրեալ։

Այս պատասխանատուութիւն գրասենեակս մէջ ճանաչուած դէմ. կ'անհետացնէ թեւին. կը կասեցնէ հերաց, մորուքին և ունքերուն ամանումն և թափած տեղերուն մազերէն նոր մազ կը բուսցնէ։

ՍՕՉԻԴՐԻՔՈՆ

ՏԱՄՆԵԻՀԻՆԳ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ապրուստի համար ճանչցուած է նշանաւոր բժիշկներէ։ Գործածութիւնն յոյժ դիւրին,—օրն ան պահ մը չլինել մոռցիր։

Նիւին վրայ տեսք է պահանջել Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏՋԻՍ ստորագրութիւնը։

Ընդ հոնոր ի Կեդրոնատեղի

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

244, Բերայի Մեծ փողոց, 244

Կ. ՊՈԼԻՍ 726

ՍՕՉԻԴՐԻՔՈՆ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ՏՕՑՋԸՐ ԼՕՑՏ"

Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, դրամագրաւ կապի, յոգեներով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ

ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պերա

791

ՊԱՏՈՒԱՍՏ

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ԱԶԴ

ՏՈՒԹԻՕՈ ՀԻՒՆԳԵԱՐՊԷՅԻՆՏԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը վերջ պահելու համար տարաբնոյթ հիւանդութիւններէ օրը երեքն կը փոխանցուին թեւէ թեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեան մնած է ներքսագիր կարեւորագոյն հաստատութեանց միջոցն հետ որ պատուաստ կը մնակէ եւ կանոնաւորապէս կ'ստանայ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ։

Պատուաստը կը կատարուի

Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը (Գալիա, կամարջի գլուխ, Թիւ 77) ամեն օր ժամ 7-8 ռաս Թրքաց, ի բաց առեալ կիրակի օրերը, եւ ամեն կիրակի օր յիւր ընակարանն, (Բերա, Սիլաղար փողոց Թիւ 5), ժամ 7 էն 8։

Անուանական պատուաստի կեդրոնատեղին է Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանն ի Գալիա, եւ ի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 168։

611

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՏՈՒԱՍՏ ՀԱՄՈՐ

ՏԻՆ ԱՆՏՀԱՒԱՐ ԵՇԳՈՒՇՈՒՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան եւրոպական նորագոյն և կատարագործեալ մեքենաներ օրանցմամբ կը կազմուին և կը յօրինուին

ՁԱՓԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐՈՎ

ԴԻՐՔԻՐ գրքերու և կաստատուն տիրամարներ, վանական ամենայն եւ ԱՅՑԵՆՈՄՆԵՐ, խիստ մաղաբ և ընտիր։

Ցանկանողաց դիմումներուն համար կապահովանոր ունի իրեն կարգ. վանական ամենայն թիւ 27 Ֆինեանցոյան-Եսգուզը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը պատասխանին նաև ազգային ամեն տեսակի սրբատրաց, ընտիր մատեան, գրիչ, տրամագրք, ոսկեղանակ եւ եւն։

739

ՖՐԷՆ· ԼԻՑԼԱՆԴ

ՇՈՓԵՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԻՃ

Որ կանոնաւորեալ կը բանի ԼԻԼԷՔՈՒԼ Ա Ա.ԻԹԻԼԷՆ ԳԼԽ.

Անուանք	Թանց	Անուանք	Թանց
Ալեքսանդրիա	2500	Յամանեան	3700
Ալեքսանդրիան	2500	Յոյնական	3700
Անատոլուեան	2500	Յոյնական	3700
Ամերիկեան	2500	Իսպերիան	5500
Զատիան	3700	Իսպանիան	5500
Զանզիբարեան	6000	Իսպանիան	5500
Գուլֆարիան	6000	Լեհական	2200
Գաղիլեան	800	Լիմուրեան	2500
Դարդանեան	2000	Լիսոնի	800
Տուրքոյ	700	Օտարական	700
Դիմբրէլ	3700	Գերման	3800
Յունական	3700	Վալաքիան	6800
Յունական	3700	Զիրմանեան	6800

Ալեքսանդրիան չունի նաւատեղ Գրիմբիան, Լիմբրուլէն ընդհանուր վճարումով ամսոյս 15ին ատ կ'ապասուի։

Ուղարկելու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութիւնաց համար դիմել առ

ԷՍՏՈՒՐՈՅ ԼԱՅՈՆԷՆ

Գրագիրք

Թիւ 1, Մէջլիսա Ալի վասալ խան, Ղալաթիա.

Նաւատեղերք, Պարտեսաց Ֆրէս, Լէյ-ղանտա և ընկ. Լիմբրուլ

Գրագիրներ

Պ. Պոլիս, Կոստանդ Լաֆոնդէն.

Զմիւրնայ, Պ. Պարտիր Եղբարք

Ալեքսանդրիա, Ե. Լ. Վահանեան և ընկ.

Մարսիլիա, Ե. Գամիլիերի.

Շերբուր, Ե. Մ. Մարիսիրատոր.

Զանզիբարեան, Պ. Ուիթոլ և ընկ.

848

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒԷՆԻ

Ազատական Ֆրանսական Հանրագիտութիւնն կատարելագործեալ Ներկայացուցիչն Հրամանով

(Ինպասատ Մէյոռճ-է-Մոզէլ գաւառին մէջ կարկուռէ վնասից)

Այս թանկագոյն վիճակահանութիւնն, որ Ֆրանսական վիճակահանութեանց ամենէն նշանաւորներէն մին է, կը գտնուի ընդ հովանաւորութեամբ և գաղտնի նպաստեալ Լուսնի Մերկոլոտոսեանց և Երեսփոխանաց։ ԱՄԵՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ վիճակահանութիւնը տիրի քաղաքի 1887 գարնան 15ին։

ԿՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՎՃԱՌ. 1887 ԳԱՐՆ. 15ի		
1 թանկին Ֆրանք	150,000 =	150,000
1 » »	25,000 =	25,000
1 » »	10,000 =	10,000
2 » »	2,000 =	4,000
5 » »	1,000 =	5,000
30 » »	500 =	15,000
60 » »	100 =	6,000
100 թանկին ի միասին Ֆր.		250,000

ՀԵՂՈՒՆ ԴՐԱՄՈՎ ՎՃԱՐԵԼԻ

Բոլոր տոմսերը, Դոյն իսկ անոնք որ չառած են, պիտի մասնակցին յատակիկով վերջին վիճակահանութեան։ Ուստի ոչինչ է նշանակ պահել թղթեր տոմսերը։

Դոյզն գումարով մը

կարելի է շահիլ

Ֆր. 150,000 Ֆր.

ՈՍԿԵԴՐԱՄ

Լուսէնի վիճակահանութեան նպատակն է տալ 1883ի փոքրագրութիւնքին ՀԱՌԱՒԵՍ ապրեցողաց և երկրագործաց

ԿՐԴ ՍԻՍՎԵՐՋԻՆ ՎՃԱՌ. 1887 ԳԱՐՆ. 15ի		
1 թանկին Ֆրանք	150,000 =	150,000
1 » »	25,000 =	25,000
1 » »	10,000 =	10,000
2 » »	2,000 =	4,000
5 » »	1,000 =	5,000
30 » »	500 =	15,000
60 » »	100 =	6,000
100 թանկին ի միասին Ֆր.		250,000

ՀԵՂՈՒՆ ԴՐԱՄՈՎ ՎՃԱՐԵԼԻ

Ֆրանսայ Կիսակղզեաց գրասենեակը կը գտնուի Գալիայի Գալաթա. Շէնքին մէջ ազգ. պիտի պիտանի ունենայ Քեզ։

Օտար երկրաց համար Լուսէնի վիճակահանութեան տոմսերուն վճարումն յանձնուած լինելով միայն ՎԻԼԵՆՍՅԻ ՍՊԱՍ. ԴԻՈՅ ՏԷ Լա ՇԱՆՍ ԻՆՏԻՎԻԷՍԼԻ. Պոնտրպէն, այն անձինք որ կը փափաքին այլ տոմսերէն ունենալ՝ պարտին դիմել միմիայն Լիլիոյ Պանդրպէն Միջնորդաց։

Նախագահ Լուսէնի-վիճակահանութեան մասնախմբին

Դոքթէր Նախագահ Դանիէլ առաջարկեան ամենեցուն

ՊՈԱՐՏԻԼ

Մէկ տոմսին գինն է 75 սանթիմ։ Տասն տոմսի գինն է 6 Ֆրանք, 7 լիր, կամ 7·50 տարբերով ծանրագոյն կամ թղթադրամով։ Հարիւր տոմսին գինն է 50 Ֆրանք, 60 լիր կամ 63 տարբերութիւն։ Վիճակահանութեանց ապաստանական ցուցակներուն դրամատան դիմումն։

Կարիքաց Ազգ. Անցեալ յունուար 15ի վիճակահանութեան մէջ, 10.000 Ֆրանքի չափ մի միլիոն Պ. Ֆրանսայեց էն, Անարէլ որ Ֆրանսայեն (Պոտմանիա) որ Մանիֆեստ ոչ թ Եանս Իանիֆիրսկի հին բաժանորդներէն է։ Այս 10.000 Ֆրանքի չորս դանուած է Ֆրանսի Պ. Պիրի ձեռամբ, որ գրասենեակս հետևեր ներկայացուցած է զայն ի Թարգիլ Պ. Ուիլիամ Սերդանեան։ 846

Ֆոնտերը կը գտնուին մեր Արեւելից բոլոր Քաղաքներուն եւ այս Դեղագրքին մէջ Ֆրանսական Ֆոնտերուն գին։

ՄՈՍ

ՇՈՒԵՆԱՒԻՃԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԼԷՔՈՒԼ Ա ՄՈՒՔԻՐԼԻԱՆԻ ԳԼԽ. ՔԱՆՈՒ

Անուանք	Թանց	Անուանք	Թանց
Գանդարա	4200	Ամիրա	3000
Գերու	4000	Ամարու	3000
Օմանի	4000	Ղերիթ	3000
Սեռագրու	3250	Ռեկա	800
Բիրա	3250	Ուգիա	80
Մարկաչա	3250	Ամիտա	800
Մարիսիա	3250	Սեռել	700

Բիրա չունի նաւատեղ. Նուազագոյն Ֆրանքայոյ, Սուլթանական ատամ կուսակ. և ի մեռոյ Լիմբրուլ ստիպ ի թրքայ տեղագրեն։

Դիմելու առ Ֆ. Ֆ. ՈՒԻԹԻԼ և ԸՆԿ.

Ուիթիլ խան

ՀԷՆՐԻ ՊՈՍ և ԸՆԿ

841 31, Ճէյմս Սդրիթ, Լիմբրուլ

ԲԱԲԱՄԱՆԻ

ՇՈՒԵՆԱՒԻՃԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԼԷՔՈՒԼ, ՄՈՒՔԻՐԼԻԱՆ և Օփեսայ գլխ

ԿԱՆՈՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԳԾԱՅՆ

Անուանք	Թանց	Անուանք	Թանց
Ալա Սոֆիա	3,000	Զեյրա	
Զարարա	2,500	Գանգրա	
Լիզարիա	2,500	Գրանդրաքեզ	
Լաքանիա	2,500	Ուիլիա	
Գասեանիա	3,500	Մարդ	
Բուսիլիա	2,800	Նոթրդեմ	

Ընկերութիւնն ծրինուար գներով վաճառք կ'ընդունուի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն գիտութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղարկուած։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.

536 Գրագիրք

ՖԻՒՆԱՐՏ

ՇՈՒԵՆԱՒԻՃԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒԵՆԱՒԻՃ

Որ ամենայն ինչ մատակարարեալ կը բանի ԼԻԼԷՔՈՒԼ Ա ՄՈՒՔԻՐԼԻԱՆԻ ԳԼԽ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորք, Պոստոնի, և Մոնթրէալ նաւամատոյց ու Գալաստոյի ամեն կողմերուն համար, Համանապէս Հավանի, Ռուանի, Բարիզի, Լիոնայի, Գլասկոյի, Մանչեսդրի, Պրեմենի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն յոգեներ մէջ կայ կին դատաւոր մը Ընկերութիւնն յոգեներ դիտաւոր նշանակուած են իրենց հանգստութիւնքնին։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՋՈՒԼԻ

Թիւ 1 Պիւրիւք Հավլլ

561 փոստ խան Ղալաթիա

ՕՏԵՆԱՒԻՃԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԵԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՄԱՐԵԱՆ

Ն. ԲԱՌԷԼ, ՈՒ ԸՆԿ

Մանրանոյ և Բանկի գլխ կանոնաւորագոյն գործ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պարտիզակ երթալիք յաճախակի շոգենաւեր է ը Մարսիլի որ յուսիս 15ին Մարսիլիայէն և յուլիսի 29ին Կ. Պոլսէն ուղարկ մեկնին։

Մարսիլիս երթալիք յաճախակի շոգենաւեր է ը Սեպտեմբերի 20ին։

Ուղեւոր և ապրանք ստանալիք

Նաւագրքեր, ուղեւորութեան և այլ տեսակ գեկուցեալներ կամաւոր

Դիմել առ գործակատարի

ԹԻՆԻՈՒԹ ԲՐԹՈՒԼ

Թիւ 17-18 Գիւրիւք Մէրէթ

556 Մանանէ փողոց, Թիւ 11

ԵՐԹԵՒԵԼԻԱԿԻՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒԵՆԱՒԻՃ

Ընդ Հովանաւորութեամբ Կառավարութեան

ԹՈՒՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թանց	Անուանք	Թանց
Ամերիկա	2,000	Լեգեոնարդ	4,000
Ամերիկա	3,000	Մարիկա	4,000
Ամերիկա	4,500	Մարսիլիա	2,500
Զատանան	3,500	Ռիգա	3,000
Զերմանիա	2,200	Նեբրա	3,000
Զրանդ	2,000	Օֆելլա	5,000
Գեկլոր	2,600	Օրլեանան	3,000
Գրանիա	2,500	Օրլեանան	4,000
Գանգես	2,400	Օգոստ	2,000
Գանգա	2,000	Բատիրիա	4,200
Գան	2,700	Բալտիմոր	2,000
Ջիանա	2,500	Բատագեր	4,700
Տանիա	1,800	Բիգ	2,800
Ելզաս	2,600	Բիմարի	1,400
Տրոգ	2,600	Բիմանան	3,200
Ֆելլան	800	Բալլ	3,000
Ֆիրա	1,700	Բանանա	5,500
Ֆլամինգ	4,600	Բանիս	3,500
Գարիլեա	5,500	Պարիսա	4,000
Կիգանա	2,200	Պարիս	2,000
Կոզ	1,800	Սիլվիա	3,000
Կրոնան	2,200	Սարենգ	4,800
Հանգ		Թասան	4,200
Հեր	3,000	Թ. Ուիլլը	3,000
Հիասպէ	3,000	Թիվեր	4,300
Հանմարդ	1,200	Թարան	2,500
Ամոս	2,500	Բանիգ	3,000
Գերա	2,000	Նեբասա	4000
Գաբա	2,200	Զեբրա	3,000
Լեռ	3,000	Զեբրա	41.0

Մասնիս չունենալը, նուազագոյն Մ[illegible]. ընդհանուր վճարագրով Հարիւր մինչեւ 10ին և 25,ին ատտ կ'ապասուի։

Մանրամասնութիւնք համար դիմումներ կանոնաւորապէս

Ամենի մանրամասնութիւնաց համար դիմել առ

ԹԻՆԻՈՒԹ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ

Գրագիրք

Թիւ 17-18, Գիւրիւք Մէրէթ

651 Խան Ղալաթիա

Ա. բաժնատէր Ս. ՅԱՄԱՅԵԱՆ

ՀՅԱՆԴԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԼՈՒՍԱՆՑ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

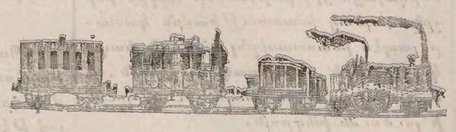

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՋԷ

Սկսեալ ի 12 Մայիս (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ յետոյ մեծարգոյ ծանուցումն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՋԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱՒՄԱՆ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46
	Առաւօտ											Իրիկուն											
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Պ. Պոլսէն	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 27	7 51
Գալաթա գարաս	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40
Եսկիւտարա	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44
Տարաբուրնու փարա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Մասլաք	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50
Եսկիւտարէ	6 44	7	7 20	8 9	8 37	9 4	9 32	10 31	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54
Մարմարա	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5
Ամ Մարմարա	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	...
Գիւզելճա Զէյ	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՋԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱՒՄԱՆ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45
	Առաւօտ											Իրիկուն										
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Գիւզելճա Զէյ	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...
Ամ Մարմարա	...	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	...
Մարմարա	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13
Եսկիւտարէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 35
Մասլաք	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29
Տարաբուրնու փարա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եսկիւտարա	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	...	7 35
Գալաթա գարաս	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39
Պ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57